

Norgesrekord i kollegialt samarbeid

I år feirer Risvolla legesenter i Trondheim 30-årsjubileum. At de fem legene som var med og dannet praksisen i 1974 fortsatt jobber der, bør kvalifisere til gullmedalje i stabilt kollegaforhold.

Risvolla legesenter ligger i Nardo bydel i Trondheim med totalt 18 000 innbyggere. Legesenteret er lokalisert i en høyblokk i Risvolla borettslag. Bak veggene i fjerde etasje i denne litt grå og triste blokken, åpenbarer det seg et moderne, lyst og trivelig legesenter med seks spesialister i allmennmedisin som tydelig viser at de setter pris på å jobbe sammen. Totalt 9 292 pasienter har sin fastlege ved legesenteret.

Venner fra studietiden

Det startet med at Aage Bjertnæs, Ingard Ottemo, Martin Holte, Jon M. Block og Per-Erik Hafstad utviklet et godt vennskap under studietiden i Tyskland på midten av 1960-tallet. Etter fullførte studier vendte de hjem, og ble som turnusleger spredt rundt i det ganske land. Høsten 1973 fikk Aage Bjertnæs tilfeldig høre om en ledig praksis for fire allmennleger i Trondheim.

– Jeg tok en rask ringerunde til mine tidligere studiekamerater Martin, Jon og Per-Erik, og i løpet av en time fikk jeg positive svar fra alle tre, sier Bjertnæs. Kort tid etter fulgte stiftelsesmøte og treff i Trondheim, for å kikke på lokalitetene. Per-Erik Hafstad var førstemann som etablerte seg, i mars 1974. Martin Holte og Aage Bjertnæs var på plass i august, Jon M. Block i oktober. Ingar Ottemo ble etter hvert også kontaktet, og kom inn i praksisen våren 1975.

– Da vi startet opp, var det kun 23 allmennleger i Trondheim. I dag er det ca. 120, mens folketallet kun har økt med 30 000 på disse årene, sier Martin Holte, som minnes mye jobbing og mange kveldsvakter.

– Det var et knallsterkt tillitsvalgtsapparat

i Sør-Trøndelag på midten av 1970-tallet. Vi jobbet aktivt for å få etterutdanning lokalisert i Trondheim, og var engasjert i utviklingen av egen spesialitet, sier Aage Bjertnæs. – Legene ved Risvolla var pådriverne for å få en daglegevakt i byen. Denne ble åpnet 1.4. 1976, som den første i landet. Foranledningen til opprettelsen var at et barn som bodde et steinkast fra regionsykehuset, døde av meningitt fordi det ikke hadde fått hjelp tidnok, forteller han.

– Vi var tidlig ute med bruk av data, sier Ketil Arne Espnes. Han kom inn i praksisen i 1985 da den ble utvidet med ytterligere en allmennlege. – Allerede i 1986 var vi i dialog med det daværende Helsedirektoratet i forbindelse med elektronisk overføring av resepter til apotekene, og hadde forslag til en plan for dette. Først nå, nesten 20 år senere, er dette i ferd med å realiseres.

– Vi fikk egen nettside (www.risvolla-legesenter.no) i 2001, og ser nå at flere og flere pasienter bestiller time og resepter via nettet, sier Espnes. Han beskrives av de andre som en nøkkelperson innen datautvikling på legekontorer, og som en ressursperson i Midtnorsk Helsennett.

Bekymret for egen spesialitet

– Vi har hatt fordelen av å kunne følge familier i opptil fire generasjoner. Det spennende med dette faget etter 30 år i samme praksis, er å kunne se noe av fasiten på det man har jobbet med, sier Holte. Han legger til at fasiten viser at det nytter å jobbe forebyggende.

– Vi savner en diskusjon i Legeforeningen om hvordan morgendagens primærhelsetjeneste skal se ut. Vi har blant annet sett en

trist utvikling når det gjelder takstbruken, fortsetter han. – Normaltariffen utarmes gradvis og er med på å legge føringer i håndteringen av våre pasienter. Mulighetene for å drive effektiv og kvalitativ god allmennmedisin svekkes ved at det ikke lenger svarer seg å drive egen laboratorietjeneste, fortsetter Holte. – Vi har sluttet med egen analyse av blodprøver og sender det meste til sykehuset. Det betyr at helseforetakene og store private laboratorier stikker av med fortjenesten, legger han til. – Vi er bekymret for denne utviklingen, som fører til en utarming av faget vårt og gjør det lite attraktivt, supplerer Bjertnæs. – Det er viktig å sørge for kvalitet i allmennmedisinen, og vi etterlyser en diskusjon om normaltariiffens fremtid sett i relasjon til fagets utvikling, sier han.

Oppskrift for arvtakerne

– Vi er svært ulike og blir ofte spurt om hvordan vi har klart å holde ut med hverandre i alle disse årene, sier Bjertnæs.

– Jeg tror det bunner i at vi kjenner hverandre på godt og vondt fra studietiden, sier Ottemo.

Legesenteret arrangerer jevnlig en studietur hvor også ektefellene inviteres med. De har et internt opplæringsprogram for alle ansatte, og arrangerer også et årlig internt seminar. I tillegg til de seks legestillingene er det ytterligere seks ansatte. Kontorpersonalet har vært nesten like stabilt som legene, med inntil 27 års ansettelse.

– Vårt legesenter er et rotasjonsorgan. Vi bytter på å ivareta rollene som daglig leder, økonomiansvarlig, IT-ansvarlig og personalansvarlig, sier Bjertnæs. Han forteller at fastlegene har sine individuelle lister, men at de har listesamarbeid når det gjelder øyeblikkelig hjelp.

Legene ved Risvolla er jevnaldrende og vil nå pensjonsalderen omtrent på samme tid. Derfor har de allerede begynt å tenke på hvem som skal overta praksisen.

– Vi har syslet med tanken om at kanskje en studentgruppe, lik oss selv for 30 år siden, vil ønske å overta etter oss, sier Holte. Legesenteret kan tilby veiledningsgruppe internt, da både Martin Holte og Aage Bjertnæs er godkjente veiledere i allmennmedisin. De driver studentveiledning i lege-pasient-forhold med fire-fem studenter annenhver uke og underviser siste års medisinstudenter ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

6. september er Risvolla legesenter inviteret til middag hos rådmannen i Trondheim, for å bli feiret i forbindelse med jubileet.

Lisbet T. Kongsvik

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no

Avdeling for informasjon og helsepolitikk

En sammensveiset kollegagjeng (bak f.v.) Ketil Arne Espnes, Martin Holte, Per-Erik Hafstad, Ingard Ottemo. Jon M. Block og Aage Bjertnæs har drevet praksis i en hel generasjon. Foto Lisbet T. Kongsvik